

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2008-652

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Mustonen, Henna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Tilapäisesti turvassa? Tilapäisen oleskeluluvan saaneiden afganistanilaisten, irakilaiden ja somalialaisten turvapaikanhakijoiden henkinen hyvinvointi ja sopeutuminen			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-05-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 99 s., 17 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa tarkasteltiin tilapäisen oleskeluluvan saaneiden afganistanilaisten, irakilaiden ja somalialaisten turvapaikanhakijoiden hyvinvointia ja sopeutumista. Tilapäisiä oleskelulupia eli niin sanottuja B-lupia on myönnetty Suomessa vuodesta 2004 lähtien turvapaikanhakijoille, joilla ei ole katsottu olevan kansainväliseen suojeluun oikeuttavia perusteita, mutta joiden maasta poistaminen ei ole ollut mahdollista lähtömaissa vallinneiden olosuhteiden vuoksi. Tilapäiset oleskeluluvat ovat saaneet osakseen kritiikkiä ja on esitetty, että ne jättävät yksilön oikeudettomaan väliin, joka voi lisätä syrjäytymisriskiä ja pahoinvointia.</p> <p>Tutkimuksella oli kaksi tavoitetta. Tutkimuksen ensimmäisenä tavoitteena oli selvittää, miten tilapäisen oleskeluluvan saaneet afganistanilaiset, irakilaiset ja somalialaiset turvapaikanhakijat voivat Suomessa, millaisia vaikeuksia he ovat kokeneet, millaisia keinoja he ovat käyttäneet hallitakseen nykyistä elämäntilannettaan ja kuinka paljon sosiaalista tukea he ovat kokeneet saaneensa. Tutkimuksen toisena tavoitteena oli selvittää, miten tutkittavien kokemat vaikeudet, kokemukset sosiaalisesta tuesta ja käytetyt stressinhallintakeinot ovat yhteydessä tutkittavien psyykkiseen hyvinvointiin.</p> <p>Tutkimuksen teoreettinen viitekehys pohjautui sosiaalipsykologiseen akkulturaatiotutkimukseen ja pakolaistutkimuksen perinteeseen. Kliinisen pakolaistutkimuksen näkökulmaa pyrittiin tutkimuksessa laajentamaan erityisesti stressin ja stressinhallinnan teoreettisesta viitekehystä käsin. Tutkimus toteutettiin kyselylomaketutkimuksena ja siinä käytettiin määrälliseen tutkimukseen tarkoitettuja tilastollisia menetelmiä. Aineisto koostui 48 afganistanilaisen, 39 somalialaisen ja 30 irakilaisen vastauksista (N = 117).</p> <p>Tutkimuksessa havaittiin, että vastaajien henkisen hyvinvoinnin nykyinen tila oli huolestuttava. Vastaajat olivat kokeneet paljon psyykkisiä stressioireita ja erilaisia maahanmuuton jälkeisiä vaikeuksia. Samanaikaisesti vastaajat olivat pyrkineet hallitsemaan elämäntilannettaan aktiivisilla stressinhallintakeinoilla ja turvautumalla uskontoon.</p> <p>Perhehuolet, oleskeluluvan rajoitukset ja epävarmuus tulevaisuudesta, palveluiden saatavuuden ja viranomaisasioinnin vaikeudet sekä opiskelumahdollisuuksien ja taloudellisten resurssien rajallisuus olivat yhteydessä vastaajien psyykkisiin stressioireisiin. Akkulturaatioprosessiin yleisemmin liittyvät tekijät (rasismikokemukset, koetut toimeentulovaikeudet ja suomenkielen taito) ja sosiaalisen tuen saatavuus eivät olleet yhteydessä vastaajien hyvinvointiin.</p> <p>Välittevien stressinhallintakeinojen käyttäminen oli vastaajien hyvinvoinnin kannalta haitallista. Vaikka kieltäminen ja mentaalinen irrottautuminen eivät olleetkaan itsessään hyvinvointia suojaavia stressinhallintakeinoja, näyttivät ne kuitenkin suojaavan vastaajia perhehuolien aiheuttamalta psyykkiseltä stressiltä, jos niitä käytettiin paljon.</p> <p>Keskeisiä lähteitä olivat akkulturaatiotutkimuksen osalta Berry (1997; 2006), Liebkind ym. (2004) ja Ward ym. (2001), pakolaistutkimuksen osalta Gerritsen ym. (2006), Momartin ym. (2006) ja Steel ym. (2006) sekä stressin ja stressinhallinnan osalta Lazarus (1993) ja Carver ym. (1989).</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords akkulturaatio henkinen hyvinvointi sopeutuminen turvapaikanhakijat pakolaiset maahanmuuttajat			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			